

Storskarven i Skåne 2018

Storskarven är i flera avseenden en kontroversiell fågel.

Den beskylls främst för att skada fiskbestånd
samt att ödelägga vegetationen på häckningsplatserna.

Arten påstås också ofta och på lösa grunder ständigt öka i antal.

Därför känns det angeläget med upprepade inventeringar av arten.

Landskapstäckande sådana har gjorts 2006, 2012 och nu under 2018.

Vi har därmed bra på fötterna när skarvpopulationen diskuteras.

Kenneth Bengtsson

Storskarven återetablerade sig i Skåne 1991 efter att ha utrotats under 1800-talet, och beståndet kulminerade 2006 med 2 775 par. Nästa inventering 2012 visade på en nedgång och slutade på 2001 häckande par. Årets inventering påvisar en återhämtning, men inte fullt ut jämfört med toppåret 2006. När inventeringspusslet lagts blev resultatet 2 543 häckande par

2018 (Tabell 1). Det finns dock en osäkerhet i materialet i år och det gäller Hallands Väderö. Denna koloni etablerades på ett av skären 2005 och den senaste regelrätta inventeringen gjordes 2013. Då räknades 264 häckande par. Därefter har beståndet övervakats på håll utan landstigning och bedömningen fram till och med 2017 var att populationen föreföll stabil. I år kunde

Skarvbo med ungar på Gråen. Foto: Kenneth Bengtsson.

Tabell 1. Antalet häckande par 2018 och 2006.

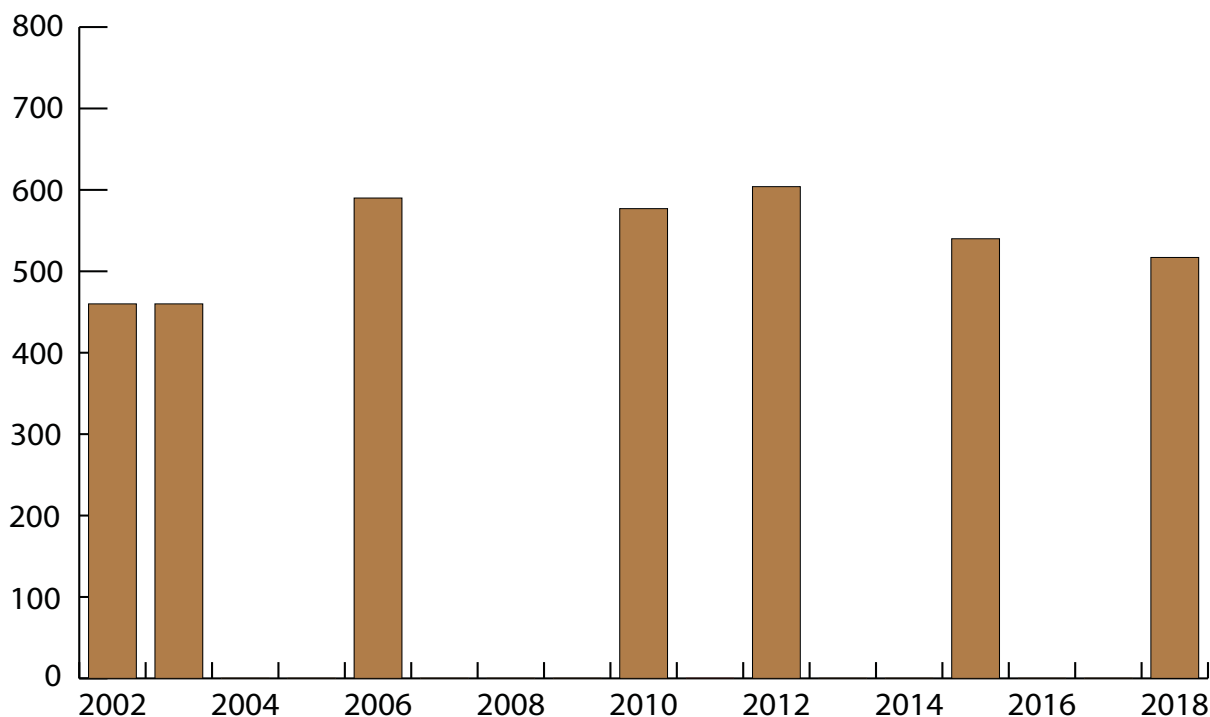
	2018	2006
Hallands Väderö	300	76
Rössjön	38	90
Gråen	517	590
Eskilstorps holmar	649	997
L Hammarsnäs	14	0
Gissör, Ringsjön	22	60
Vombsjön	3	0
Snogeholmssjön	9	457
Torsjön	61	0
Lägerholmen NO	53	363
Brödjeholmen	745	0
Fägö, Ivösjön	122	2
Ivön	0	132
Tydingen	10	8
Totalt	2543	2775

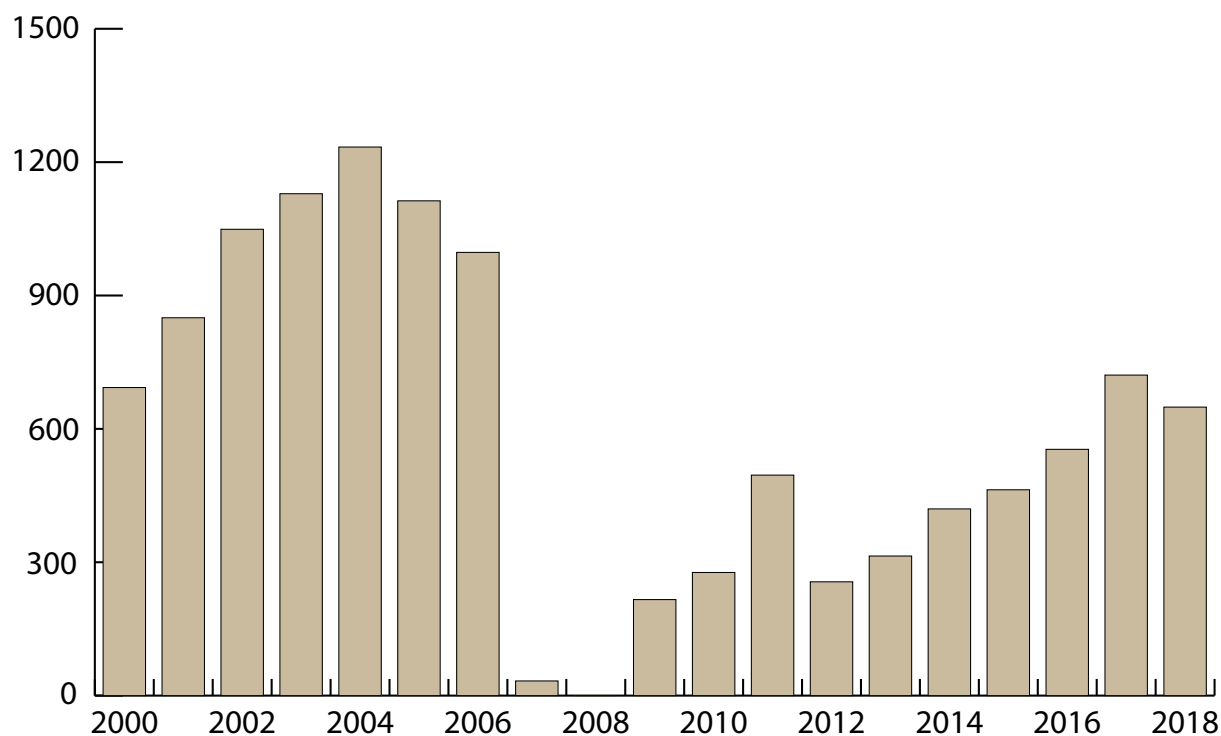
dock en viss ökning misstänkas och bedömningen slutade på omkring 300 häckande par. Uppgiften är dock osäker och antalet par kan ha varit fler (Åke Andersson pers. medd.). Allt tyder dock på att årets totalpopulation understiger det antal som räknades under toppåret 2006.

Den skånska populationen är idag knuten till fyra områden och det är Hallands Väderö, Gråen vid Landskrona, Foteviken i sydväst och skärgården i nordost inklusive Ivösjön. Övriga lokaler hyser försumbara populationer. Flera insjöar som tidigare hyst många par står idag tomma eller har få häckande par. Det är alltså kusterna som gäller för skarven idag.

Hallands Väderö har diskuterats ovan och där förefaller beståndet vara stabilt eller möjligen sakta ökande. Beståndet på Gråen verkar ha stabiliserats på drygt 500 par efter att ha varit uppe i drygt 600 par 2012 (Figur 1). Denna koloni etablerades redan 1991.

I sydväst, huvudsakligen på Eskilstorps holmar, har beståndet varierat stort under 2000-talet. Kolonin etablerades 1991 – då med tre häckande par. Efter en topp på 1 234 par 2004 dippade kolonin och var nere på noll par 2008. Vad som orsakade denna dipp är okänt. Därefter har en återhämtning skett och beståndet nådde

Figur 1. Storskarvbeståndets utveckling på Gråen 2002–2018.

Figur 2. Storskarvbeståndets utveckling på Eskilstorps holmar 2000–2018.

en ny topp 2017 – då med 721 par. Årets resultat blev 649 par. Dessa misslyckades dock nästan totalt och enligt en rapport på Artportalen fanns endast 20 ruvande par kvar den 1 juni. Orsaken tros vara räv som på grund av lågt vattenstånd kunde komma ut till holmarna. Liknande haverier har skett tidigare, bland annat 2011. Utvecklingen för koloni på Eskilstorps holmar visas i Figur 2. Tillfälliga häckningar eller mindre bestånd har under åren även noterats på Lilla Hammarsnäs och Måkläppen.

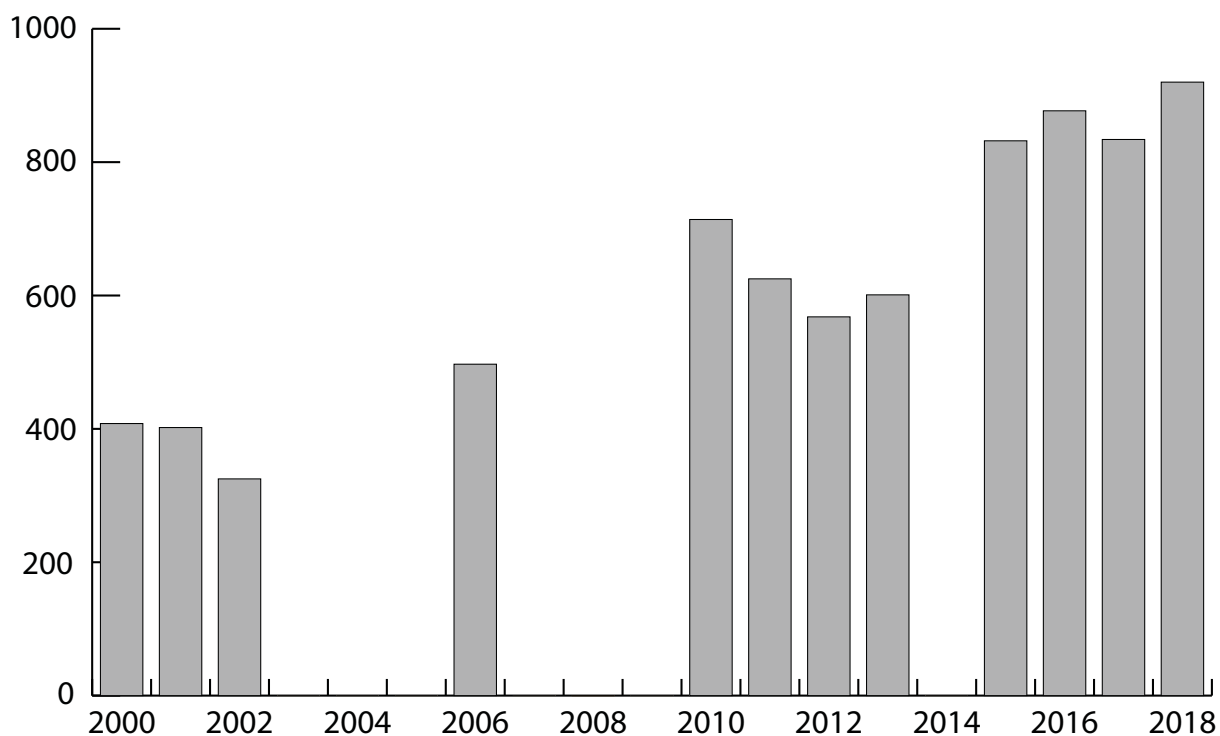
Skånes idag starkaste fäste och därtill det område med den starkaste tillväxten är skärgården i nordost. Tillsammans med några kolonier i Ivösjön (idag endast på Fägö) har beståndet vuxit från 408 par 2000 till rekordantalet 920 par 2018. Den numera helt dominerande kolonin finns på Brödjeholmarna där 745 par räknades 2018. Nordöstra Skåne hyste därmed 36 % av Skånes skarvpopulation 2018.

Skarvarna etablerade sig i nordöstra Skå-

ne redan 1991 och då på Ivön. Skärgården koloniserades först 2002 då 25 par häckade på Lägerholmen. Beståndet på själva Ivön försvann någon gång under perioden 2007–2009 och därefter har arten bara häckat på ön Fägö i Ivö-området. Kolonin på Lägerholmen kulminerade 2009 då 702 par häckade. Därefter har antalet par minskat och i år fanns bara 53 par. Istället har en ny koloni på Brödjeholmen tagit över. Den etablerades med åtta par 2013 och har vuxit snabbt. I år fanns det alltså hela 745 häckande par på denna holme. Den kända utvecklingen i nordost, inklusive Ivösjön visas i Figur 3.

Kort om övriga kolonier

Ellestadssjön: Sjön var med från början, alltså redan 1991. Kolonin växte snabbt till 790 par 1996. Senast kända uppgift är från 1999 och berättar om 709 par. Därefter hände något – det berättas bl.a. om en gaskanon – och någon gång under 2000-talets första år var kolonin övergiven.

Figur 3. Storskarvbeståndets utveckling i nordöstra Skåne 2000–2018.

Ringsjön: Kolonin på ön Gissör etablerades 1992 och kulminerade 2003 med omkring 100 par. I år räknades 22 par.

Rössjön: På en ö i denna sjö i Ängelholms kommun har det funnits häckande skarvar sedan åtminstone 1993. Som mest

fanns omkring 100 par 2001 och 2003. I år räknades 38 par.

Snogeholmssjön: Kolonin etablerades 2003 och kulminerade 2006 med 457 par. Därefter har det gått utför och i år räknades blott nio par.

Ruvande storskarv.
Foto: P-G Bentz/Sturnus.se.

Foto 1–4. Samma vy på ön Gråen åren 2006, 2010, 2012 och 2018. Foton: Kenneth Bengtsson.

Torsjön: Denna lilla sjö i Skurups kommun fick sin skarvkoloni 2007 och den har som mest bestått av 136 par år 2012. I år räknades 61 par.

Tydingen: Denna sjö på gränsen mellan Hässleholms och Östra Göinge kommuner är dåligt inventerad. Men vi vet att det fanns 29 par 2000, 8 par 2006 och 10 par 2018.

Vombsjön: En koloni på 50 par noterades 2001. Två år senare handlade det om blott tio par och därefter har det handlat om total frånvaro eller få par.

Tillfälliga häckningar har dessutom noterats i Fjällfotasjön, Häckebergasjön, Lärkesholmssjön och Oppmannasjön.

Sammanfattning

Årets inventering visar att det skånska beståndet har varit tämligen stabilt under 2000-talet. Däremot ser vi en sentida ökning i skärgården i nordost.

Skarvarnas predation på fisk har det skrivits massor om. Vad dessa texter berättar beror på skribentens inställning. Här konstaterar vi bara att fiskare och ornitologer har olika syn på skarvarnas påverkan på fisk och vattenmiljöer.

Att skarvarna ödelägger vegetationen i sina kolonier kan vi däremot vara överens om. Men bara om vi ser det i ett kort perspektiv. Vegetation har en förmåga att återkomma när skarvarna lämnar platsen. En bildserie från ön Gråen utanför Landskrona visar hur tiden läker sår (Foto1–4).

Tack

Ett stort tack till alla er som inventerat skarvar under alla år. Utan era insatser hade denna sammanställning inte varit möjlig.

Kenneth Bengtsson
kenneth.bengtsson1@comhem.se